

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

หลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่ โคนง นา โมเดล จำนวน ๖ ชั่วโมง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์

ความเป็นมา

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ โดยเริ่มต้นจากพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตร เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ และพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ พระองค์ทรงได้เน้นย้ำ “พอควร พออยู่ พอกิน มีความสงบ” แม้จะได้ทรงมีพระราชดำรัสในเรื่อง “พอมิ พอกิน” มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ และได้ทรงพระราชทานแนวคิดเรื่อง “ทฤษฎีใหม่” ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เป็นต้นมา แต่ก็ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของรัฐบาลหรือภาคธุรกิจเอกชน ก็ได้ตระหนักในคำเตือนของพระองค์ โดยในปี ๒๕๓๙ ก็ได้ทรงเตือนอีกครั้งหนึ่งให้มี “ความรอบคอบ” และ “อย่าตาโต” แต่ก็ไม่ได้เกิดผลในการนำไปปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ จึงเป็นที่มาของพระราชดำรัสที่คนไทยจำใส่ใจได้จนถึงปัจจุบันที่ว่า “การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง” ซึ่งนับได้ว่าเป็นที่มาของเศรษฐกิจพอเพียงในปัจจุบัน

หลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่ โคนง นา โมเดล “โคนง นา โมเดล” เป็นโมเดลต้นแบบที่สถาบันเศรษฐกิจพอเพียงและมูลนิธิศึกษาระบบชนชาติได้นำพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้บริหารจัดการน้ำและพื้นที่ทำการเกษตร โดยมุ่งหวังที่จะสร้างจุดเปลี่ยนให้กับชุมชน ซึ่งแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ กล่าวคือ ๓๐% แรกสำหรับแหล่งน้ำ ทั้งการขุดบ่อทำหนองและการขุดคลองใส่ไถ่ที่ช่วยระบายน้ำรอบพื้นที่ อีก ๓๐ % สำหรับปลูกข้าว และอีก ๓๐% สำหรับไว้ทำโคกหรือป่า โดยปลูกผักไว้เป็นอาหาร ปลูกไม้ใช้สอย ปลูกยาสมุนไพร ส่วน ๑๐% ที่เหลือ สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งหากลงมือทำลักษณะเช่นนี้ในหลาย ๆ จุดของประเทศ โคนง นา โมเดล ก็จะช่วยให้มากกว่าการบริหารจัดการน้ำและพื้นที่ทำการเกษตร เพราะจะช่วยแก้ปัญหาโลกร้อนและลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระองค์ท่านทรงเคยรับสั่งไว้ว่า ‘น้ำคือชีวิต’ ดังนั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นความพิเศษของโคนง นา โมเดล ก็คือการวางแผนเก็บน้ำไว้ใช้ตลอดทั้งปี เพราะหากมีน้ำใช้แล้วก็จะอยู่ได้และประกอบอาชีพได้ ช่วยลดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากร อีกทั้งยังช่วยลดความแออัด ลดการแย่งพื้นที่ทำกินในเมืองใหญ่ ลดปัญหาสังคม ปัญหายาเสพติด ปัญหาความสกปรก และปัญหาชนบทล่มสลาย โครงการในพระราชดำริของพระองค์ท่านส่วนใหญ่จึงเป็นโครงการเรื่องน้ำ ดังนั้น โคนง นา โมเดล ก็เช่นกัน ได้มีการนำหลักคิดในเรื่องนี้มาปรับใช้ ซึ่งไม่เพียงจะทำให้มีน้ำใช้ตลอดทั้งปีและไม่ต้องประสบปัญหาภัยแล้งแล้ว ยังช่วยลดปริมาณน้ำหลากที่จะเข้าท่วมพื้นที่ต่าง ๆ และลดการเกิดตะกอนดินทับถม เพราะมีพื้นที่กักเก็บน้ำเพียงพอและมีต้นไม้คอยดูดซับน้ำลงสู่ใต้ดินตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

หลักการของหลักสูตร

1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่การปฏิบัติในรูปแบบ โคก หนอง นา โมเดล
2. เพื่อพัฒนา โคก หนอง นา โมเดล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบลและระดับครัวเรือน
3. เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนผ่านการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่การปฏิบัติในรูปแบบ โคก หนอง นา โมเดล
2. เพื่อพัฒนา โคก หนอง นา โมเดล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบลและระดับครัวเรือน
3. เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนผ่านการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อประยุกต์สู่การปฏิบัติในรูปแบบ โคก หนอง นา โมเดล

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๖ ชั่วโมง แบ่งเป็น

1. ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๓ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ สู่โคก หนอง นา โมเดล	๑. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่การปฏิบัติในรูปแบบ โคก หนอง นา โมเดล	๑. ความหมายและความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒. ความหมายของโคก หนอง นา โมเดล	๑. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ ความหมายของ โคก หนอง นา โมเดล	๑	-
		๒. เพื่อพัฒนา โคก หนอง นา โมเดล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบลและระดับครัวเรือน	๒. เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้บริหารจัดการน้ำและพื้นที่ทำการเกษตร โดยมุ่งหวังที่จะสร้างจุดเปลี่ยนให้กับชุมชน	๒. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้บริหารจัดการน้ำและพื้นที่ทำการเกษตร	๒	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			ซึ่งแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ กล่าวคือ ๓๐% แรกสำหรับแหล่งน้ำ ทั้งการขุดบ่อทำหนองและการขุดคลองไส้ไก่ที่ช่วยระบายน้ำรอบพื้นที่ อีก ๓๐ % สำหรับปลูกข้าว และอีก ๓๐% สำหรับไว้ทำโคกหรือป่า โดยปลูกผักไว้เป็นอาหารปลูกไม้ใช้สอย ปลูกยาสมุนไพร ส่วน ๑๐% ที่เหลือสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์			
		๓. เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนผ่านการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร	๓. การปลูกพืชผักสมุนไพรปลอดสารพิษ และการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	๓. วิทยากรฝึกปฏิบัติ การปลูกพืชผักสมุนไพรปลอดสารพิษ และการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	-	๓
รวม					๓	๓

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการอบรม
๒. วิทยากร
๓. วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ

การวัดผลประเมินผล

๑. การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
๒. แบบประเมินความพึงพอใจ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

เข้าร่วมกิจกรรมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

๑. นางนิทรา วานูนาม	ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
๒. นางสาวญาติพิชญ์ นามวงษา	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๓. นางสาวศุภลักษณ์ ยืนยง	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๔. นายรัฐสันต์ เลี้ยววานิช	ตำแหน่ง ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
๕. นายกีฬาวรรธ สาภูเมือง	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ ๔) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางนิทรา วานูนาม)
ครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายสมพงษ์ สมทิพย์)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายพิเชษฐ์ ดียิ่ง)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์

กำหนดการจัดอบรม

โครงการ.....

หลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์สู่ โคนง นา โมเดล จำนวน ๒ ชั่วโมง

วันที่ เดือน พ.ศ.....

ณ..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดสุรินทร์

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์

เวลา	๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
	๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดโครงการ โดย
	๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	บรรยายให้ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเรื่อง โคนง นา โมเดล เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยวิทยากร
	๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	สาธิตและฝึกปฏิบัติ - การปลูกพืชผักสมุนไพรปลอดสารพิษ - การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยวิทยากร
	๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ปิดการอบรม

หมายเหตุ : ๑. กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

๒. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ น. และ ๑๔.๓๐ น.